

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za rok 2018.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2021 został przyjęty Uchwałą Nr 274/XVI/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 7 grudnia 2015 roku.

Na podstawie informacji uzyskanych od przedstawicieli podmiotów realizujących wspomniany wyżej program, opracowano następujące wnioski:

Cel ogólny, czyli **Prowadzenie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w mieście Rybniku**, realizowany był poprzez następujące cele szczegółowe:

Cel operacyjny 1, czyli Prowadzenie działań skierowanych do osób doświadczających przemocy, realizowany był w stopniu wyrażonym przez następujące dane liczbowe:

- Prowadzono 434 procedury „Niebieskie Karty” w 338 rodzinach. Szczegółowe dane dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty” zostały przedstawione w sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku za rok 2018.
- W schronisku „Przytulisko”, dysponującym 24 miejscami, przebywało 47 osób doświadczających przemocy.
- Prowadzono działania edukacyjne, terapeutyczne i wspierające z zakresu przemocy domowej, problematyki rodzinnej, opiekuńczej i wychowawczej.
W działaniach edukacyjnych z tego zakresu wzięło udział 36 osób, w terapeutycznych 51, a we wspierających 14.

Cel operacyjny 2, czyli Prowadzenie oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, realizowany był w stopniu wyrażonym przez następujące dane liczbowe:

- W ramach procedury „Niebieskie Karty” wskazano 373 osoby jako podejrzewane o stosowanie przemocy w rodzinie.
- Prokuratura skierowała akt oskarżenia do sądu w 93 przypadkach.
- 268 osobom zaproponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc, z czego 10 osób wzięło udział w tym działaniu, a 6 osób je ukończyło. Program prowadził jeden podmiot.
- W leczeniu odwykowym alkoholowym wzięło udział 47 osób podejrzewanych o stosowanie przemocy.
- Prokuratura wydała nakaz opuszczenia mieszkania dla 18 osób. Pod dozór policji zostało oddanych 19 osób, a 8 tymczasowo aresztowano. Wszystkie te środki zapobiegawcze zostały zastosowane w toku prowadzonych postępowań o znęcanie się nad rodziną.

Cel operacyjny 3, czyli Prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na poszerzenie świadomości mieszkańców Miasta Rybnika na temat przemocy w rodzinie, realizowany był w stopniu wyrażonym przez następujące dane liczbowe:

- W omawianym okresie statystycznym opracowano 2 nowe materiały informacyjne, a wydano 350 egzemplarzy tych materiałów.

- Przeprowadzono 36 oddziaływań edukacyjnych (warsztaty i konsultacje) dla członków rodzin zagrożonych przemocą, w których wzięło udział 698 osób.
- W ramach 7 szkoleń dla pracowników służb społecznych przeszkolono 64 osoby.

Prezentacja danych statystycznych za lata 2015-2018:

Analizowany wskaźnik	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017	Dane za rok 2018
Działania wobec osób doświadczających przemocy				
Ilość prowadzonych procedur NK	482	436	470	434
Ilość rodzin objętych procedurą NK	410	355	364	338
Liczba osób przebywających w Schronisku „Przytulisko”	35	45	40	47
Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi	105	86	100	36
Liczba osób objętych działaniami terapeutycznymi	248	128	74	51
Liczba osób objętych działaniami wspierającymi	40	145	148	14
Działania wobec osób doświadczających przemocy				
Liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy	493	439	396	373
Liczba osób, którym postawiono zarzut o znęcanie się nad rodziną	brak danych	102	113	brak danych
Ilość aktów oskarżenia skierowanych z prokuratury do sądu	brak danych	53	93	93
Ilość wydanych nakazów opuszczenia mieszkania	31	23	17	18
Ilość wydanych zakazów kontaktowania się i zbliżania do osób pokrzywdzonych	18	25	18	brak danych
Liczba osób tymczasowo aresztowanych	brak danych	brak danych	13	8
Liczba osób, którym zaproponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym	brak danych	101	141	268
Liczba osób, które wzięły udział w programie korekcyjno-edukacyjnym	6	14	12	10
Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny	4	4	6	6
Liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy, które uczestniczyły w terapii odwykowej	brak danych	54	52	47
Prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na poszerzenie świadomości mieszkańców Miasta Rybnika na temat przemocy w rodzinie				
Ilość opracowanych materiałów informacyjnych	3	0	0	2
Ilość wydanych materiałów informacyjnych	4020	0	500	350
Ilość przeprowadzonych warsztatów i konsultacji dla członków rodzin zagrożonych przemocą	2	2	11	36
Liczba osób biorących udział w warsztatach i konsultacjach dla członków rodzin zagrożonych przemocą	105	73	350	698
Ilość szkoleń dla pracowników służb społecznych	6	35	10	7
Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla pracowników	72	116	194	64

W podanych powyżej danych zwracają uwagę następujące tendencje:

1. Utrzymująca się liczba prowadzonych procedur, przy nieznacznym spadku liczby rodzin, co może wskazywać na szersze widzenie problemu i indywidualne podejście do poszczególnych osób wskazanych jako doświadczające przemocy i osób podejrzewanych o stosowanie przemocy.
2. Znacznie zmalała ilość działań edukacyjnych, terapeutycznych i wspierających oraz zmniejszyła się liczba osób doświadczających przemocy, które w nich uczestniczyły.
3. Wzrosła liczba osób, którym zaproponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym, ale nie przełożyło się to na liczbę osób, które ukończyły zajęcia. Powodem może być stan prawny zakładający dobrowolność udziału w tym programie i brak sankcji prawnych za odmowę uczestnictwa w nim.

4. Bardzo znacząco wzrosła liczba oddziaływań skierowanych do świadków przemocy i osób zagrożonych przemocą oraz liczba uczestników.
5. Istotnie zmalała liczba pracowników przeszkolonych z zakresu przemocy, ale pomimo zgłoszonej oferty, nie wykazano zainteresowania takim wsparciem.

Charakterystyka populacji objętej działaniami ZI w latach 2016-2018.

Analizowana cecha populacji			Dane za rok 2016	Dane za rok 2017	Dane za rok 2018	
Ilość prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”			436	470	434	
Liczba rodzin objętych pomocą			355	364	338	
w tym:	rodziny zgłoszone pierwszy raz do ZI		196	205	184	
	rodziny zgłoszone kolejny raz do ZI		159	159	154	
	rodziny z innego okresu statystycznego		80	66	88	
Osoby doświadczające przemoc			razem	447	438	422
w tym	kobiety		361	303	271	
	mężczyźni		45	34	39	
	dzieci		41	101	112	
Osoby stosujące przemoc			razem	439	396	373
w tym	kobiety		50	53	56	
	mężczyźni		387	342	315	
	dzieci		2	1	2	
Liczba osób doświadczających przemoc	psychicznej		436	438	422	
	fizycznej		292	295	322	
	ekonomicznej		121	135	67	
	seksualnej		22	33	34	
	zaniedbania		63	62	56	
Przemoc	w związkach formalnych i nieformalnych		292	244	232	
	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci		30	96	86	
	wobec innych osób (np. rodziców, dorosłego rodzeństwa)		97	93	100	
	jednocześnie wobec kilku osób		17	37	16	
Charakterystyka wg statusu materialnego						
Rodziny	wykazywane w zbiorze danych OPS		91	152	91	
	w tym:	korzystające z pomocy materialnej	70	109	58	
		korzystające ze wsparcia asystenta	20	30	19	
		korzystające wyłącznie z pracy socjalnej	24	48	32	
	niewykazywane w zbiorze danych OPS		264	212	247	
Charakterystyka wg zamieszkania						
Rodziny	wspólnie zamieszkujące		brak danych	325	303	
	oddzielnie zamieszkujące			39	35	
Charakterystyka wg wieku						
Osoby wskazane jako doświadczające przemoc			brak danych	438	422	
w tym w wieku:	0-18			101	112	
	19-30			48	50	
	31-40			95	94	
	41-50			71	54	
	51-60			61	52	
	61-70			40	39	
	71-80			17	14	
	81-90			5	7	
	Osoby wskazane jako stosujące przemoc			396	373	
w tym w wieku:	0-18			1	2	
	19-30			50	47	
	31-40			146	134	
	41-50			100	89	
	51-60			59	60	
	61-70			29	31	
	71-80			9	8	
	81-90			2	2	
	Charakterystyka wg płci w relacji: osoba doświadczająca przemocy - osoba stosująca przemoc					
osoba wskazana jako doświadczająca przemoc		osoba wskazana jako stosująca przemoc		ilość relacji		

	kobieta	mężczyzna	brak danych	302	263
	mężczyzna	kobieta		16	17
	kobieta	kobieta		5	7
	mężczyzna	mężczyzna		19	22
	kobieta	dziecko		1	1
	dziecko	kobieta		44	53
	mężczyzna	dziecko		0	1
	dziecko	mężczyzna		58	79
	dziecko	dziecko		0	2
Charakterystyka wg relacji rodzinnych					
Sprawca jest:	małżonkiem		brak danych	189	176
	byłym małżonkiem			9	4
	konkubentem			41	46
	byłym konkubentem			5	6
	rodzicem			98	81
	dzieckiem pełnoletnim			58	47
	dzieckiem niepełnoletnim			1	1
	siostrą/bratem			10	7
	synową/zięciem			2	2
	babcią/dziadkiem			4	4
	osobą obcą			7	10
	innym czł. rodziny			14	18
Charakterystyka wg występowania problemów społecznych					
Liczba osób z problemem:	alkoholowym		176	320	256
	narkotykowym		19	42	36
	zdrowia psychicznego		24	32	32
Charakterystyka wg wsparcia udzielanego przez kuratorów					
Ilość rodzin objętych wsparciem kuratorów łącznie			brak danych	86	64
w tym:	rodzinnych			65	56
	karnych			15	5
	rodzinnych i karnych jednocześnie			6	3

W podanych powyżej danych zwracają uwagę następujące tendencje:

1. Spadek liczby rodzin zgłoszonych kolejny raz do ZI, co może wskazywać na wzrastającą skuteczność prowadzonych działań w ramach procedury.
2. Utrzymująca się nadal wysoka liczba niepełnoletnich dzieci wskazanych jako ofiary przemocy.
3. Spadek liczby rodzin korzystających z różnych form pomocy OPS i objętych procedurą.
4. Mniejsza liczba rodzin objętych kuratelą sądową i procedurą jednocześnie.
5. Ostatnie dane wskazują na to, że procedura częściej statystycznie dotyczy rodzin sytuujących się dotąd poza systemem wsparcia społecznego.

Dzielnica	2017				2018			
	I. rodzin	I. osób	I. mieszk.	%	I. rodzin	I. osób	I. mieszk.	%
Boguszowice Osiedle	63	199	10 484	1,90	67	231	10 269	2,25
Boguszowice Stare	22	66	7 586	0,87	6	21	7 528	0,28
Chwałowice	22	70	7 297	0,96	29	94	7 155	1,31
Chwałęcice	2	8	1 842	0,43	1	3	1 835	0,16
Golejów	3	9	2 306	0,39	2	8	2 297	0,35
Gotartowice	5	13	3 599	0,36	8	24	3 563	0,67
Grabownia	2	9	778	1,16	2	8	778	1,03
Kamień	7	35	4 376	0,80	6	26	4 352	0,60
Kłokocin	6	24	2 586	0,93	6	22	2 598	0,85

Ligota – Ligocka Kuźnia	12	41	3 938	1,04	6	22	3 996	0,55
Meksyk	7	25	2 599	0,96	6	21	2 587	0,81
Niedobczyce	36	120	12 168	0,99	36	127	12 087	1,05
Niewiadom	10	32	4 561	0,70	15	51	4 500	1,13
Maroko-Nowiny	53	179	18 165	0,99	49	164	17 905	0,92
Ochojec	2	13	2 091	0,62	3	14	2 093	0,67
Orzepowice	11	38	3 501	1,09	6	21	3 582	0,59
Paruszowiec-Piaski	35	123	4 386	2,80	27	80	4 339	1,84
Popielów	7	22	3 285	0,67	4	12	3 256	0,37
Radziejów	5	17	1 859	0,91	4	14	1 823	0,77
Rybnicka Kuźnia	4	16	3 488	0,46	8	27	3 416	0,79
Rybnik – Północ	8	22	7 295	0,30	10	27	7 148	0,38
Smolna	11	37	6 633	0,56	10	30	6 508	0,46
Śródmieście	16	47	7 262	0,65	8	27	7 053	0,38
Stodoły	1	3	592	0,51	1	5	587	0,85
Wielopole	6	18	1 933	0,93	4	16	1 945	0,82
Zamysłów	5	14	3 291	0,43	9	19	3 375	0,56
Zebrzydowice	3	10	3 238	0,31	4	15	3 251	0,46
suma	364	1 210	131 139	0,92	337	1 129	129 826	0,87

Analiza zjawiska przemocy w odniesieniu do podziału Miasta Rybnika na dzielnice, pokazuje, że niezmiennie największy odsetek osób dotkniętych tym problemem zamieszkuje w dzielnicach: Paruszowiec-Piaski i Boguszowice-Osiedle.

Wobec przedstawionych powyżej danych należy zaakcentować, iż szczególnie istotne statystycznie są następujące tendencje, rozumiane jako dominujące problemy społeczne powiązane z przemocą w Mieście Rybniku:

1. Utrzymująca się nadal wysoka liczba dzieci krzywdzonych przez rodziców i opiekunów.
2. Występowanie przemocy w rodzinach dotąd nieznanym przedstawicielom systemu wsparcia.
3. Większe zagrożenie przemocą niezmiennie w tych samych dzielnicach miasta.

Treść niniejszego sprawozdania została zaakceptowana przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku na posiedzeniu w dniu 22 marca 2019 roku.

PRZEWODNICZĄ
ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
W RYBNIKU

Hanna Szwagierczak

